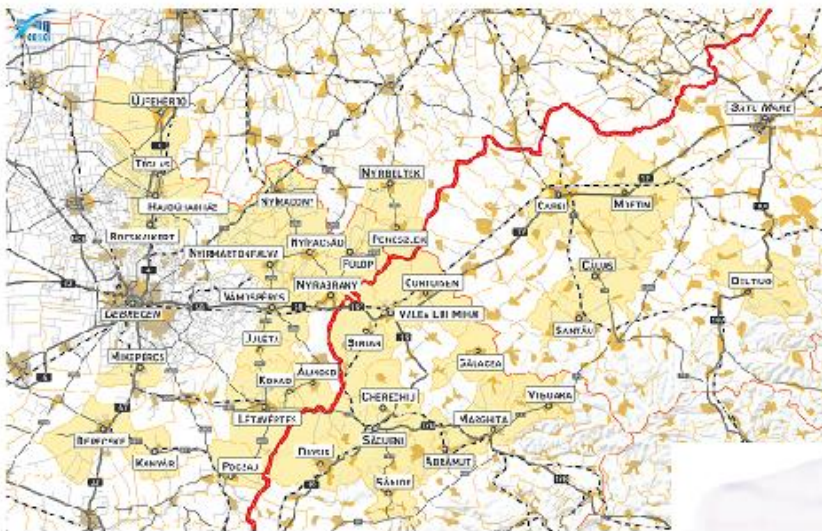

A COVID-19 GAZDASÁGI HATÁSAINAK VIZSGÁLATA AZ EURÓPA-KAPU ETT TELEPÜLÉSEIN

Nyíradony, 2020.06.01

A felmérés célja

A COVID-19 nem csak egy járvány, hanem egy olyan gazdasági eseményeket előidéző esemény melynek eredményeit célszerű mérni, felkészülni egy esetleges újabb hullámra, illetve javaslatokat adni a jelenlegi helyzetre. A COVID-19 hatásai a gazdaságra egyelőre nem feltétlenül észlelhetőek a lakosság teljes arányában, viszont az Európa-kapu ETT Munkacsoportja úgy véli, hogy minden település más adottságokkal rendelkezik, de a probléma közös: a gazdasági válságot, abban az esetben, ha bekövetkezik, „kezelní” kell és olyan gazdasági ellenlépéseket léptetni hatályba melyek új lendületet tudnak adni a gazdaságilag sújtott területeknek.

Mivel az Európa-kapu ETT-t 15 romániai és 20 magyarországi település alkotja, úgy véltük, hogy a megfelelő módszertan felmérni a jelenlegi helyzetet egy ugyanazon kérdésekből álló kérdőív értékelése volna célszerű.

A kérdőíves felmérés módszertana

A kérdőív kérdései azonosak voltak az összes településre vonatkozóan, illetve a kérdőív magyar és román nyelven is elérhető volt. Egy adatfelvételi időszak volt, így az adatok a 2020.05.01-2020.05.25 időszakra vonatkozó adatokra tükrözi. Egy hasonló kérdőívet a 2020-s év végén újból elkészítünk, ahogy kérdőíves felmérés bemenő adatai a jelenlegi kérdőív kérdéseinek eredményei adják. A második adatfelvétel enged majd valós következtetéseket levonni, hiszen addigra már a közpolitika alakulása már állami kompetencia, tehát látható lesz, hogy a két ország Kormányja hogyan próbálta megoldani a meglévő közpolitikai problémát.

Kérdőív adatfelvétel: 2020.05.01-2020.05.25

Kiértékelt kérdőívek száma: 25 darab

A kérdőívre válaszoló személyek: települési polgármesterek

Kiértékelés időszaka, adatok feldolgozása: 2020.05.25-2020.05.31

Kérdőív felvétel módja: önkitöltős kérdőív (interneten)

A felmérés eredményei

Az Európa-kapu ETT tagtelepülései részére az interneten, online elérhető kérdőív és a kérdőív kitöltésére irányuló kísérő levél e-mailben került kiküldésre minden tagtelepülésünk polgármestere részére.

A kérdőív összesen 12 kérdést tartalmazott, melyeknek egy része a saját adatok, települési adatok kérésére vonatkozok, míg egy másik kérdéscsoport a kérdőíven belül a határon átnyúló kapcsolatokra és a közös együttműködésről a COVID-19 ideje alatt kérdezte a válaszadót, míg egy másik kérdéscsoport a COVID-19 betegek számára és a COVID-19 gazdasági hatásairól kérdezte a kitöltőt.

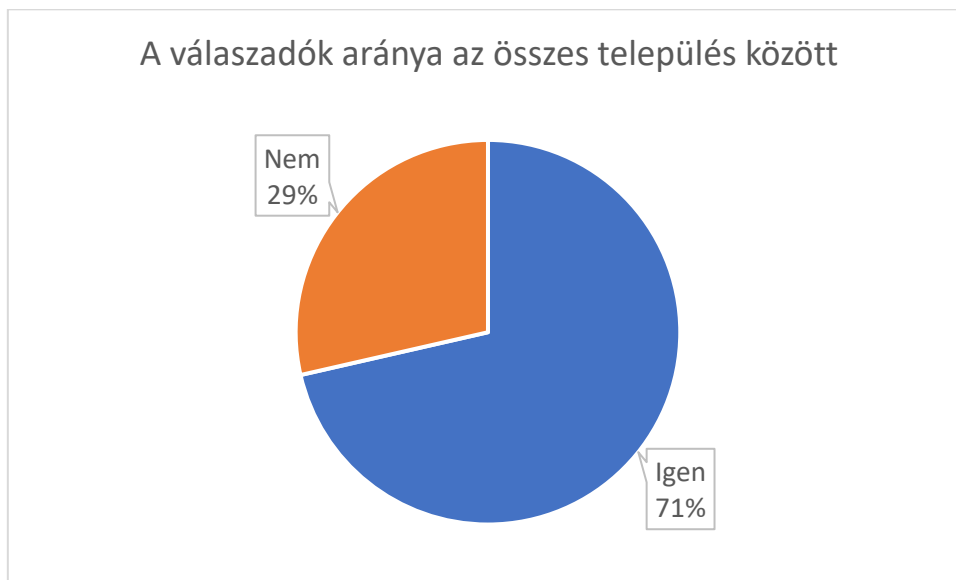
EURÓPA-KAPU ETT

Európa-kapu Korlátolt Felelősségű Európai
Területi Együttműködési Csoportosulás

A kérdőívben a következő kérdések voltak:

1. Hol található a település?
2. Település (község) lakosságszáma: (-2 000, 2 000-5 000, 5 001-10 000, 10 000 +)
3. A településen van-e koronavírussal bizonyítottan fertőzött beteg?
4. Amennyiben igen, akkor a koronavírussal fertőzött személyek száma:
5. A településen van-e koronavírus gyanúja miatt karanténban lévő személy?
6. Amennyiben igen, akkor a koronavírussal fertőzött személyek száma:
7. A településen tapasztalható-e hiány a koronavírussal szembeni védekezéshez szükséges eszközök közül a következőkből: (maszk, gumikesztyű, fertőtlenítőszer, egyéb)
8. A koronavírus okozott-e fennakadásokat a határon átnyúló kapcsolatokban?
9. Amennyiben igen, milyen típusú problémák jelentkeztek: (munkahelyre való eljutás, kereskedelmi tevékenység akadályoztatása, kulturális kapcsolattartás felfüggesztése, ellátási problémák, fiatalok oktatási nehézsége, más:)
10. A koronavírus miatt nőtt-e érzékelhetően a munkanélküliség a településen?
11. Abban az esetben, ha rendelkezik határon átnyúló ROHU vagy más nemzetközi együttműködést támogató pályázattal, van-e hatása a pályázat megvalósítására a jelenlegi járványhelyzetnek:
12. Amennyiben igen, kérem írja le miért van veszélyeztetve pályázatának a megvalósítása.

A kérdőív e-mailben került kiküldésre a tagtelepülések részére 2020 májusában. Az összesen 35 település közül 25 válaszolt, azaz a települések több mint 70 %-a válaszolt.

1. Számú diagram

1. A válaszoló települések területi elhelyezkedését nézve az állapítható meg, hogy a legnagyobb arányban a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei települések válaszoltak (ott mind a három tagtelepülés válaszolt), szintén nagy arányban válaszoltak a Hajdú-Bihar megyei tagtelepülések is. A romániai oldalon a tagtelepülések 60 %-a válaszolt, mind Bihar, mind Szatmár megyében. Az összes válaszoló között a Hajdú-Bihar megyeiek aránya 52 %, a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyeieké 12 %, azaz összes magyarországi válaszoló 64 % (ez némileg magasabb a tagtelepülések közötti 57%-os arányuknál), a

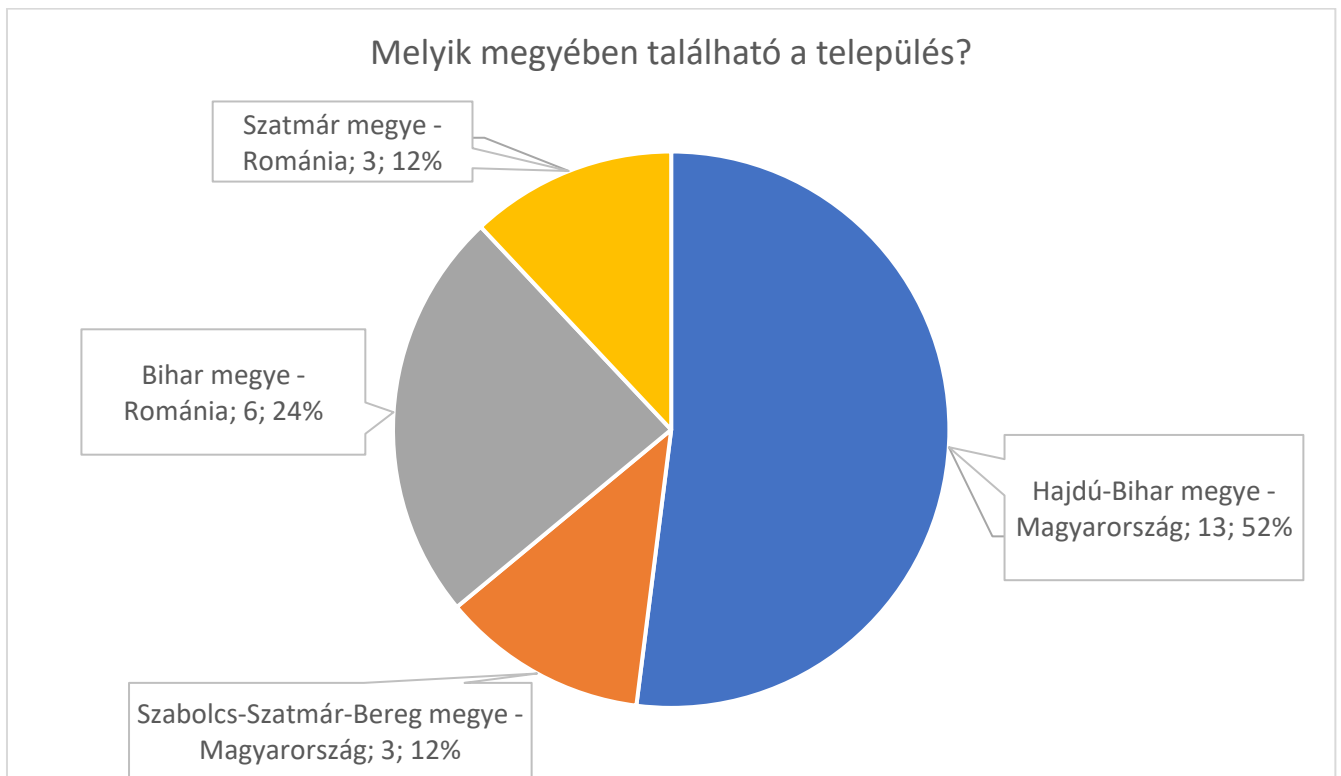

EURÓPA-KAPU ETT

Európa-kapu Korlátolt Felelősségű Európai Területi Együttműködési Csoportosulás

Bihar megyeieké 24 %, a Szatmár megyeieké 12 %, azaz az összes romániai válaszoló aránya 36 % (ez némileg alacsonyabb a tagtelepülések közötti 42 %-os arányuknál).

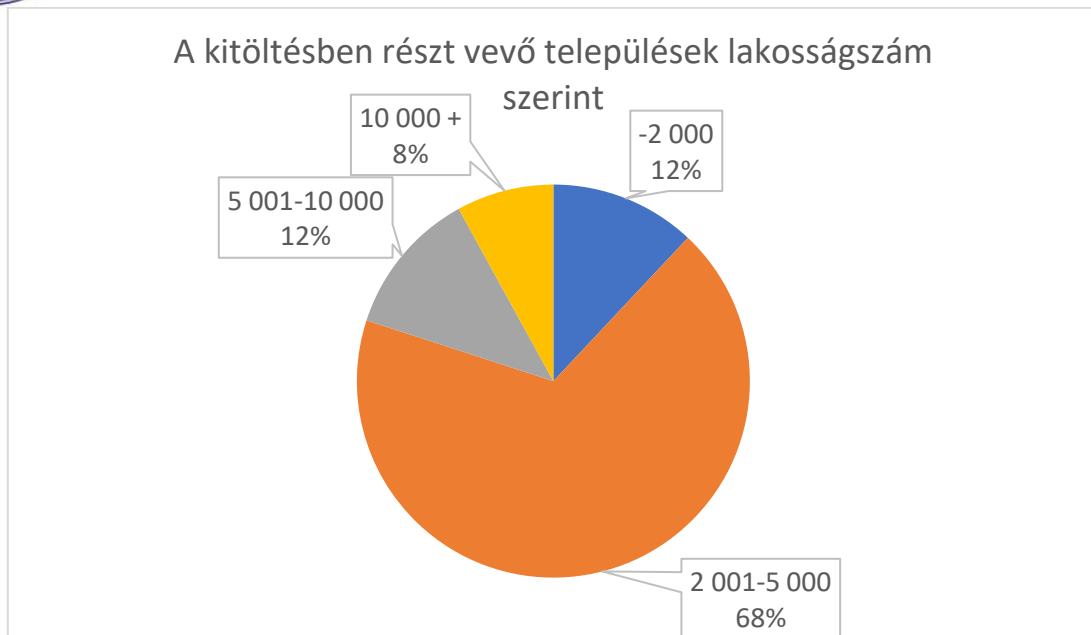
Hol található a település?	
Hajdú-Bihar megye - Magyarország	13
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye - Magyarország	3
Bihar megye - Románia	6
Szatmár megye - Románia	3

2.Számú diagram

2. Amennyiben a kitöltő települések lakosságszám szerinti megoszlását vizsgáljuk, úgy látszik, hogy a települések döntő többsége, 68 %-a 2000-5000 fő közötti lakosságszámú település. A 2000 fő alatti települések (6 település), 50 %-a töltötte ki a kérdőívet. A 2000-5000 fő közötti települések mindegyike kitöltötte a kérdőívet. Az 5-10 ezer lakos közötti települések 42 %-a töltötte ki a kérdőívet, míg a 10 ezer fő feletti települések 40 %-a.

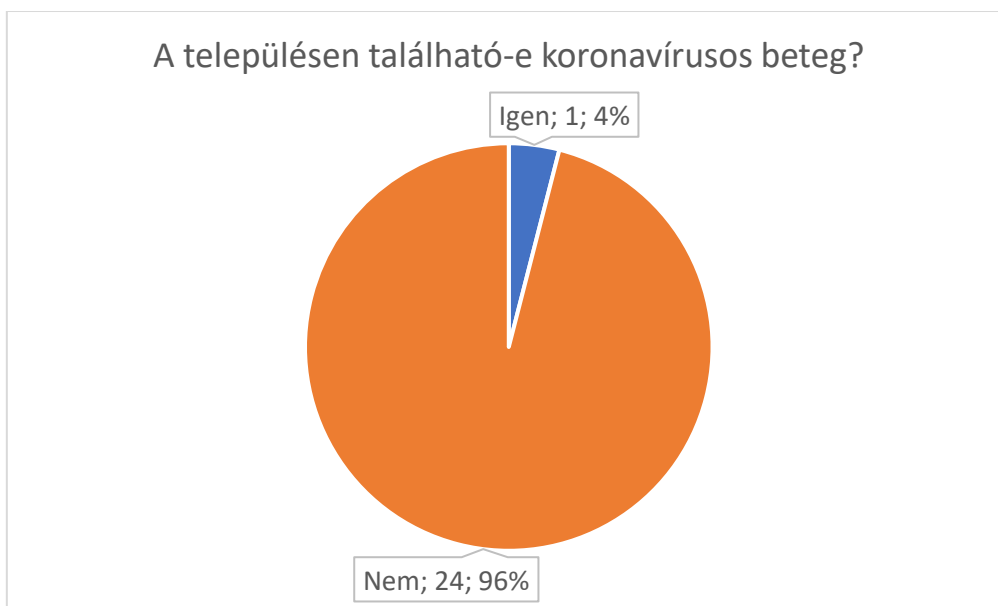
Település (község) lakosságszáma	
-2 000	3
2 001 -5 000	17
5 001 - 10 000	3
10 000 +	2

3.Számú diagram

3. Az egyik legfontosabb kérdésünk arra irányult, hogy a településeken van vagy volt-e koronavírusos beteg. A választ adó településeken szerencsére csak 1 településen volt megtalálható koronavírusos beteg, ami nagyon kedvezőként értékelhető.

A településen van-e koronavírussal bizonyítottan fertőzött beteg?	
Igen	1
Nem	24

4. Számú diagram

4. A koronavírussal történő érintettséget jelző egyetlen településen összesen 1 fő volt a vírussal megfertőzve.

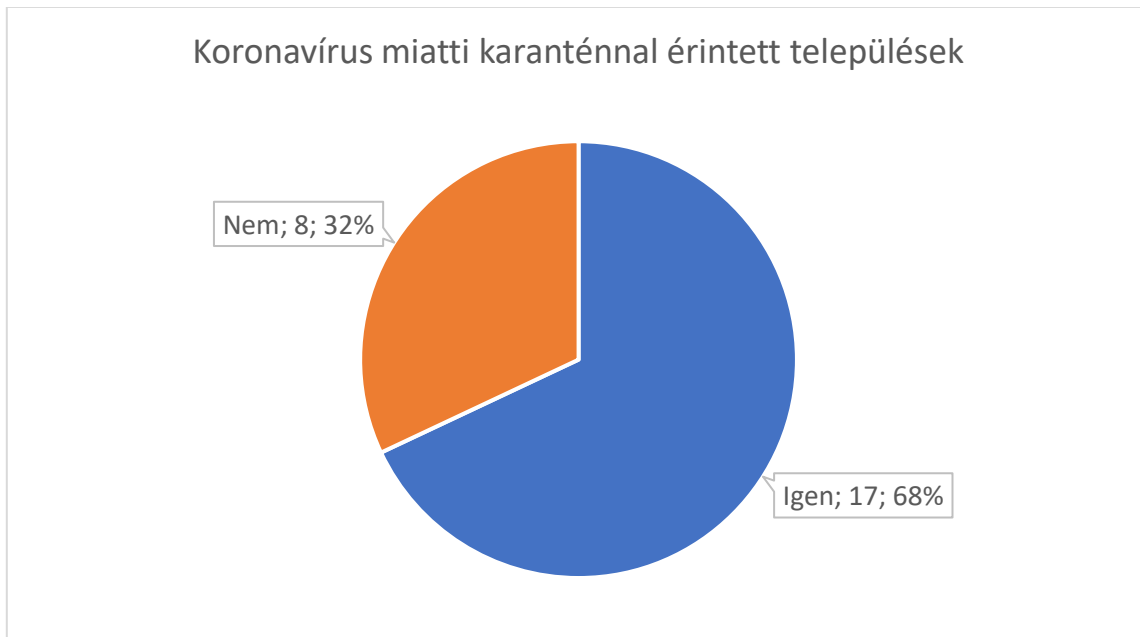
Amennyiben igen, akkor a koronavírussal fertőzött személyek száma:

1 fő

5. Szintén fontos kérdés, hogy mennyi település érintett karanténnal a koronavírus gyanúja miatt. A választ adó települések mintegy kétharmadán rendelték el karantént a vírus gyanúja miatt, tehát ez az intézkedés széles körben alkalmazásra került.

A településen van-e koronavírus gyanúja miatt karanténban lévő személy?

Igen	17
Nem	8

5.Számú diagram

6. A karanténban levő személyek száma szintén egy fontos kérdés, hiszen széles tömegeket érint. Számuk napról-napra változhat, a 2020. május 25-én lezárt kérdőív szerint a válaszoló 25 településen összesen 289 fő volt karanténban. Sajnos mivel a felmérésen nem vett részt minden település, így nem tudjuk megbecsülni, hogy az Európa-kapu ETT települései lakóinak hány százaléka volt érintett ezzel a kényszerintézkedéssel.

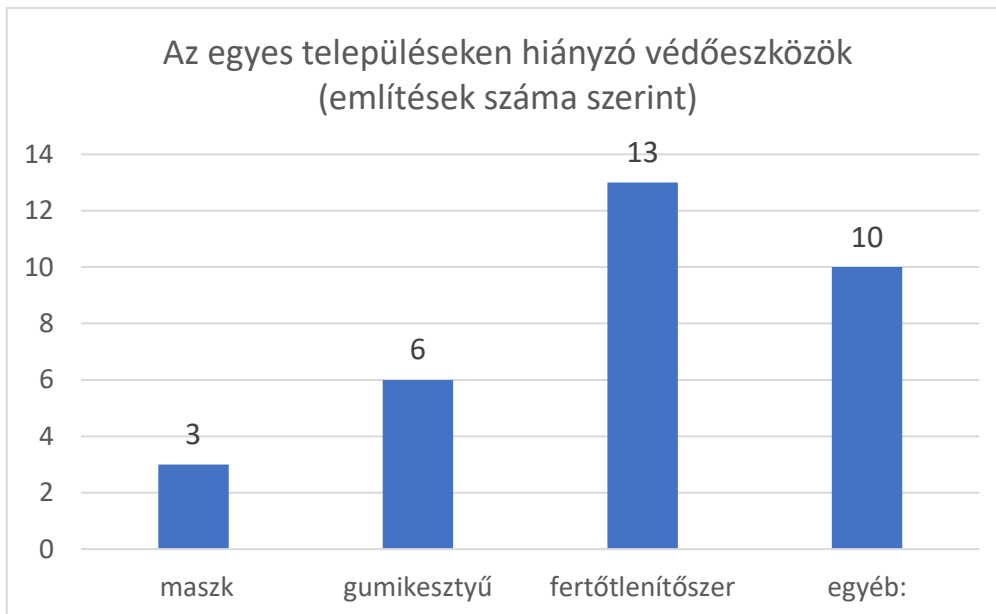
Amennyiben igen, akkor a karanténban lévők száma összesen

289

7. Felmérésünk egyik fontos pontja volt az, hogy a településektől a védőeszközök tekintetében fennálló hiányosságokról érdeklődtünk. Ennek a kérdésnek egyik fontos tanulsága, hogy a legismertebb védekezőeszköznek számító maszk és gumikesztyű tekintetében nem áll fenn tömeges hiány, hiszen ezeket az eszközöket csak a kitöltők 12 illetve 24 %-a jelölte meg, mint hiánycikket. A leggyakoribb említett hiány a fertőtlenítőszer esetében jelentkezett, amelyet a válaszolók 52 %-a jelölt meg. Szintén jelentős, 40 %-os az egyéb kategória aránya is. Az egyéb kategóriában a papírtörlők, és a teszt került említésre a településvezetők által.

A településen tapasztalható-e hiány a koronavírussal szembeni védekezéshez szükséges eszközök közül a következőkből:	
maszk	3
gumikesztyű	6
fertőtlenítőszer	13
egyéb:	10

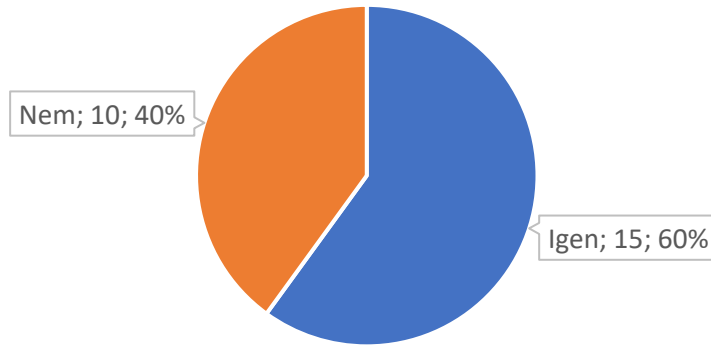
6.Számú diagram

8. Határon átnyúló szervezetként nagyon kíváncsiak voltunk arra, hogy a koronavírus miatti határzár illetve a határátlépési korlátozások milyen hatással voltak a térségben élő emberek, és az itt tevékenykedő vállalkozások, civil szervezetek határon átívelő tevékenységére. A válaszoló települések 60 %-a nyilatkozott úgy, hogy a koronavírus fennakadásokat okozott a határon átnyúló kapcsolattartásban.

A koronavírus okozott-e fennakadásokat a határon átnyúló kapcsolatokban?	
Igen	15
Nem	10

A koronavírus miatti intézkedések okoztak-e
fennakadásokat a határon átnyúló kapcsolattartásban?

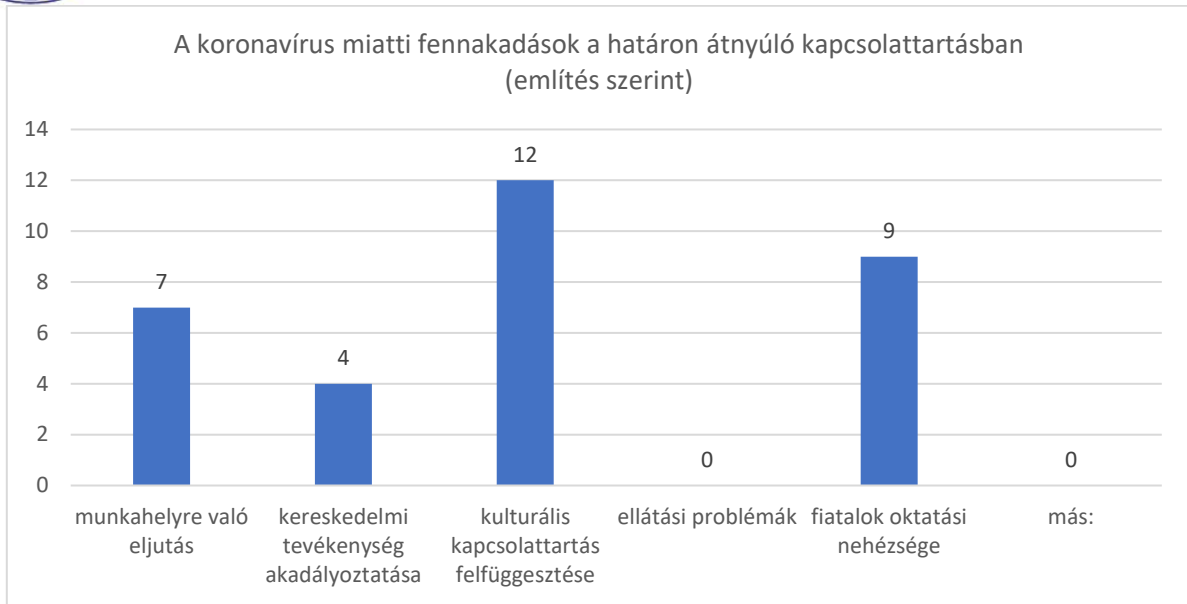

7. Számú diagram

9. A következő kérdésünk az előzőhöz szorosan kapcsolódott. Az előző kérdésre igennel válaszoló településeket kértük meg arra, hogy nevesítsék azt, hogy a jelzett fennakadások milyen természetűek voltak. Az előző kérdéskor 15 település jelezte, hogy a koronavírus fennakadásokat okozott. A fenti 15 válaszoló különösen nagy arányban jelezte a kulturális kapcsolattartás elnehezülését (80%), illetve a fiatalok oktatási nehézségeit (60%). Ez utóbbi esetben vélhetően mind romániai település lehet érintett, hiszen jellemző, hogy az érmelléki fiatalok egy része Magyarországon tanul (fordítva ez nem gyakori). 46 %-a a válaszadóknak jelezte a munkahelyre való eljutás problémáját is (ezt azóta a kétoldalú külügyminiszteri megállapodás vélhetően megoldotta), illetve említést érdemel még a kereskedelmi tevékenység akadályoztatása is. Ez utóbbi nem meglepő, mivel az ETT területén csak kisebb forgalmú határátkelők vannak, amiknek a lezárása a kereskedelmet folytatók számára nagyon nagy nehézséget okozott. Emiatt is fontos lenne a Nyírábrány-Érmihályfalva határátkelő nagyhatárátkelővé minősítése.

Örömteli megemlíteni, hogy a határátkelő ellátási problémákat sehol nem okozott.

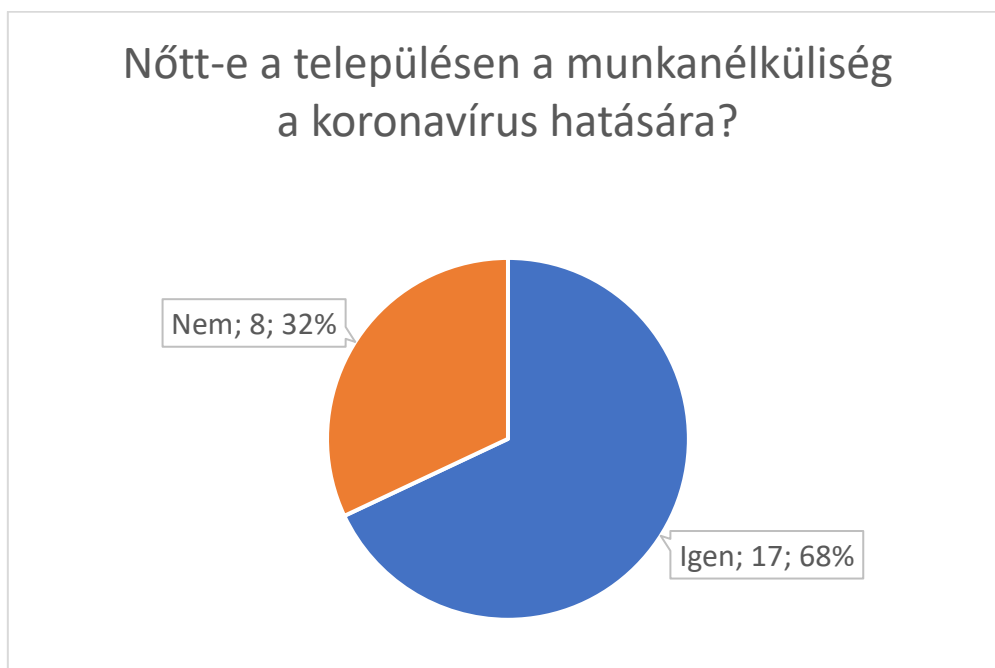
Amennyiben igen, milyen típusú problémák jelentkeztek:	
munkahelyre való eljutás	7
kereskedelmi tevékenység akadályoztatása	4
kulturális kapcsolattartás felfüggesztése	12
ellátási problémák	0
fiatalok oktatási nehézsége	9
más:	0

8.Számú diagram

10. Kíváncsiak voltunk arra is, hogy a veszélyhelyzet 2020. márciusi bevezetését követően, a korlátozások és a gazdasági élet nehézségeinek hatására nőtt-e a településeken a munkanélküliség. Szerencsés módon – és a várakozásokkal ellentétben – egyelőre nem minden települése érzékelhető a munkanélküliség emelkedése, de a kétharmados arány mielőbbi gazdasági beavatkozást követel.

A koronavírus miatt nőtt-e érzékelhetően a munkanélküliség a településen?	
Igen	17
Nem	8

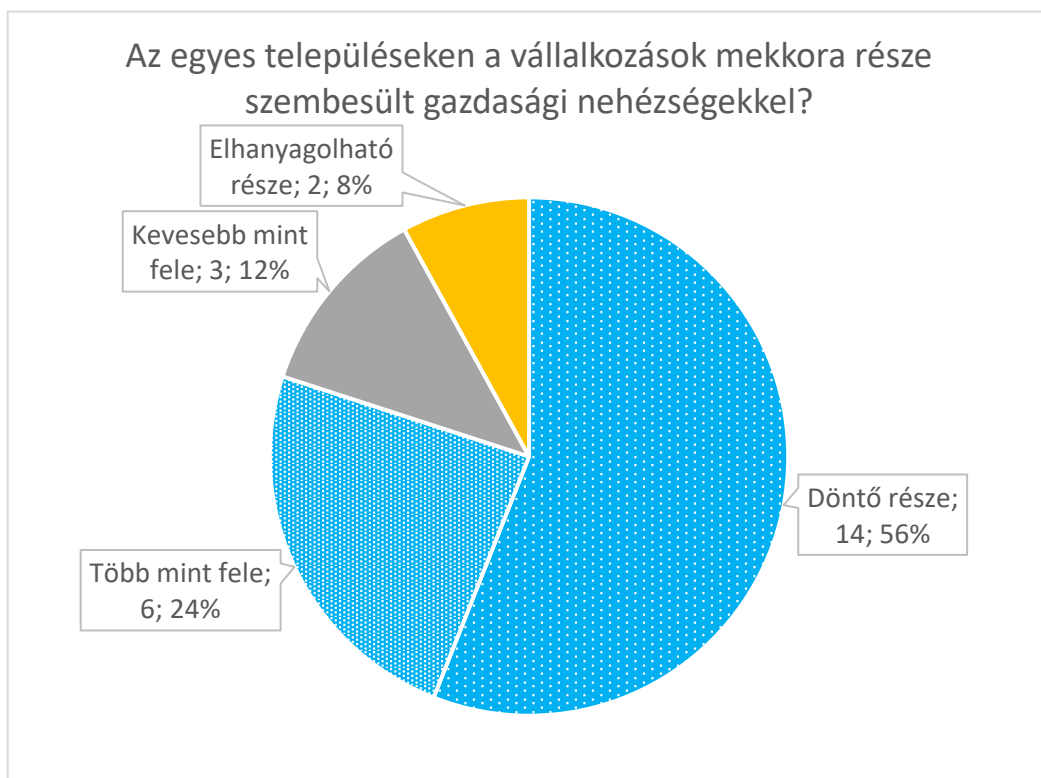

9.Számú diagram

11. A kérdőívben szeretettük volna megtudni, hogy a településeken tevékenykedő vállalkozások mekkora százaléka számolt be gazdasági nehézségekről. Bár ez egy szubjektív mutató, és az adatközlők nem a statisztikai hivatalok, hanem polgármesterek, azonban helyzetükből adódóan ők gyorsabban értesülhetnek a vállalkozások életében bekövetkezett változásokról, mint a hivatalos statisztikai szervezetek. Az adatközlők települések több mint háromnegyede számolt be arról, hogy a településen működő vállalkozások legalább felének vannak gazdasági nehézségei, ezek közül a települések 56 %-án a vállalkozások döntő része küzd gazdasági nehézségekkel.

Csupán a felmérésben részt vevők 8 %-a mondta azt, hogy a településen tevékenykedő vállalkozásoknak nincsenek gazdasági nehézségei.

A településen tevékenykedő vállalkozások mekkora hányada számolt be gazdasági nehézségekről?	
Döntő része	14
Több mint fele	6
Kevesebb mint fele	3
Elhanyagolható része	2

10. Számú diagram

12. Fontos információ számunkra az is, hogy a folyamatban levő határon átnyúló ROHU projektek megvalósítására van-e hatása a járványügyi helyzetnek. Erre a kérdésre 5 válaszoló, azaz 20 % jelezte, hogy a határon átnyúló projekt megvalósítását befolyásolja a járványügyi helyzet. Mivel a települések viszonylag kis száma rendelkezik határon átnyúló nyertes projekttel, az 5 pozitív válasz azt jelenti, hogy gyakorlatilag minden kedvezményezett érzékeli a projekt megvalósítás során a nehézségeket a járványügyi helyzet miatt.

EURÓPA-KAPU ETT

Európa-kapu Korlátolt Felelősségű Európai
Területi Együttműködési Csoportosulás

Abban az esetben, ha rendelkezik határon átnyúló ROHU vagy más nemzetközi együttműködést támogató pályázattal, van-e hatása a pályázat megvalósítására a jelenlegi járványhelyzetnek:

Igen	5
Nem	20

11.Számú diagram

13. Az utolsó pontban arra kértük az igennel válaszolókat, hogy nevezze meg a konkrét problémát. Az előző pontban 5 igennel válaszoló közül hárman adtak szöveges választ, amelyek a következők voltak:

Amennyiben igen, kérem írja le miért van veszélyeztetve pályázatának a megvalósítása:

Nem lehet megtartani az ünnepséget a koronavírus miatt, nem lehet aláírni a testvértelepülési szerződést, emiatt halasztást kellett kérni a pályázatban előírtak megvalósítására.

Nyíradony Mentőállomás pályázat-a rendezvényeket nem tudjuk megrendezni, ezért a pályázat keretében később kerülnek megrendezésre!

Közös kulturális programok hátráltatása vagy felfüggesztése áll fenn amit a pályázat mutatója kér.

Az adott válaszokat elemezve kijelenthető, hogy a járványügyi helyzet a projektek megvalósítására jelentős, de nem kezelhetetlen hatásokkal jár. A feltárt problémák megfelelő projektmenedzsment és a Közreműködő Szervezet rugalmassága mellett kezelhetőek, de mihamarabbi cselekvésre van szükség a későbbi problémák elkerülése érdekében.

Összegzés

A kérdőív kiértékelése után megállapítható, hogy a bár válaszadás nem volt teljes körű, de reprezentatívnak nevezhető, mivel a települések közel 70 %-a, akik az ETT területén élő lakosoknak is a jelentős százalékát képviselik, válaszolt a kérdőívre.

A kérdőívre adott válaszokat elemezve az látható, hogy a koronavírus nem érintette nagy számban a lakosságot, kevés a biztosan fertőzött személyek száma, a megelőző intézkedések jól működtek a határ mindkét oldalán. Az is megállapítható, hogy a kényszerű intézkedések egyelőre nem okoztak leküzdhetetlen gazdasági nehézségeket, de több szempontból is jelentősen akadályozták a határokon átnyúló kapcsolattartást és a fiatalok iskoláztatását.

A védekezés alapvetően eredményesnek mondható, de a védőeszközök közül a megnövekedett fertőtlenítési igény miatt jelentős számban hiány van megfizethető árú fertőtlenítőszerből.

A határon átnyúló projektek megvalósítását a járványügyi helyzet nem lehetetlenítette el, de a projektmenedzsment reagálását igényli.

Javaslataink

A kérdőív elemzése után, konzultálva az egyes településeik vezetőivel a következő javaslatokat fogalmazzuk meg.

Gazdaságvédelem:

- Az Érmelléki Gazdaságfejlesztési Program mihamarabbi beindítása

Határon átnyúló kapcsolattartás:

- A Nyírábrány-Érmihályfalva határkelő nagyhatárátkelővé fejlesztése, hogy a későbbiekben esetlegesen bekövetkező korlátozások esetében ne csak a nagyhatárként működő ártándi határátkelőn tudjanak átkelni az érintettek, hanem a mi térségünkben is.

Határon átnyúló pályázatok:

- Az Interreg irányító hatóság (esetleg a BRECO), a magyarországi Közreműködő Szervezetekhez hasonlóan rendelje el a projektek rugalmas meghosszabbításának lehetőségét.